

ENERGI *sidorna*

Att resa med gott (eller mindre dåligt) samvete?

Vi är nog många som känner olust inför klimatförändringarna, speciellt efter denna extrema sommar i Sverige, och känner att vi på något sätt vill agera. Flygtrafikens andel av växthusgasutsläppen, särskilt i vår rika del av världen, har ökat mycket snabbt under de senaste årtiondena så resandet kunde vara ett lämpligt område att börja livsstilsförändringarna med.

Min fru och jag hade under en tid planerat en längre vistelse i Lissabon och beslöt oss därför att ta tåget dit i stället för att flyga. Interrail, som vi båda använt oss av i ungdomen under 70-talet, finns fortfarande kvar, om än med lite annan utformning än förr. Vi valde att köpa en biljett med fem resdagar inom femton dagar, som för oss (seniorer 60+) kostade 2 824 kr per person. Sedan tillkom platsbiljetter, fyra resdagar med dagtåg och en med sovagn, mellan Madrid och Lissabon. Total kostnad för platsbiljetter blev 1 700 kr per person. Den första resan, ner till Lund från Uppsala, rymdes inte inom de fem dagarna och köptes separat och kostade cirka 250 kr per person.

Resan blev sålunda en tågfluffning omfattande åtta dagar med övernattningar på fem ställen, Lund, Köln, Paris, Barcelona och Madrid. I Lund, Paris och Madrid bodde vi hos vännerna och i Köln och Barcelona på hotell.

Platsbokningarna gjorde vi med hjälp av tågbookningen.se, som var lätta att nå både via mail och telefon, och dessutom mycket trevliga och hjälpsamma. Vi försökte på svenskt maner vara ute i god tid, vilket inte fungerade i Spanien där platsbiljetterna inte släpptes förrän 30 dagar innan avresa och detta resulterade i ganska många kontakter med tågbookningen.

Resekostnaderna blir naturligtvis högre än med dagens lågprisflyg, men vägen blev en stor del av målet. Vi fick många fina upplevelser och möten och en känsla av att resa i ett mera mänskligt tempo, även om en del av tågen vi åkte med körde i 300 km/h och vissa tågstationer numera mer liknar flygplatser än gamla tiders järnvägsstationer. Det starkaste argumentet är ändå att vi bara släppt ut kanske en tusen del så mycket koldioxid som om vi flugit! Detta sista argument är lite krångligare att beräkna, då det ju beror på hur varje land tillverkar sin elektricitet. I Sverige som har nästan fossilfri elproduktion så släpper flygresor (enligt Naturskyddsföreningen) ut 75 000 gånger mer än tågresor räknat per personkilometer. Klart är dock, att även i ett land som Polen som har en stor andel elproduktion från brunkol, så är tågtransporter mycket klimatvänligare än flyget!

BERT ERIKSSON
UPPSALA (F.N. I LISSABON)

Bert Eriksson är Universitetsadjunkt på Kulturgeografiska institutionen Uppsala Universitet och undervisar i Naturgeografi och Klimathistoria.

Åka buss och tåg i Europa – Ola Andersson tipsar om smarta resval

Hej Ola Andersson! Regionchef på resebyrå Big Travel Sweden AB.

Hur krångligt är det att resa i Europa med tåg och buss?

– Tåg och buss är inte alls krångligt, men det tar längre tid och det kan bli många byten. I branschen väntar vi på ett bättre system för att boka tåg och buss och det skall vara på gång, men det finns inte på marknaden ännu. Det som behövs är ett system som kopplar samman priser och sträckor mellan olika bolag. Om jag exempelvis skall resa från Vågbro i Söderhamn till Göteborg så blir det buss från Vågbro till Söderhamns Resecentrum och sedan tåg med byte i Stockholm. Jag får lätt fram tider och priser i de system som finns även om det är olika färdstätt och bolag. Om jag istället vill ta tåget till Paris så måste jag dela upp resan och titta på strecka för strecka vilket gör att det tar tid att jämföra.

Ola Andersson, på resebyrå Big Travel tipsar om smarta resval.

Är det dyrare att resa med tåg i Europa jämfört med flyg?

– Ja, tyvärr är det oftast så.

Tar det längre tid att resa med tåg jämfört med flyg i Sverige?

– Oftast inte om man även tar med tiden som du måste vara på flygplatsen för att checka in och gå genom säkerhetskontrollen samt att du alltid landar på en flygplats 45 minuter från staden.

Koldioxidutsläppen från en flygresa mellan Göteborg och Stockholm motsvarar dem från 50 000 tågresor samma sträcka.

Var destinationer i Europa är enkla och snabba att ta sig till med tåg?

– Köpenhamn och Berlin är smidiga att ta sig till.

Finns det någon tåg- eller busssträcka som är speciellt sevärd?

– Wien till Venedig anses av många vara den vackraste. Jag har tyvärr inte åkt den

med tåg, men med Husbil och det var fantastiskt.

Vad är ert bästa klimatsmarta restips?

– Att åka en riktigt bra semesterresa som lever kvar i minnet under lång tid. Tar du flyget, åk direkt istället för att mellanlanda när det är möjligt.

Man skall heller inte underskatta sin möjlighet att som turist påverka hotell att bli mer klimatsmarta genom att påtala exempelvis avsaknad av källsortering när man reser. Många hotell känner av att gästerna ställer krav på dem att de har ett miljötänk vilket i sin tur gör att de måste påverka sin lokala återvinningsstation.